

UNIVERSITY OF SOUTH WALES PRIFYSGOL DE CYMRU

COD YMDDYGIAD MYFYRWYR

1. CYFLWYNIAD

- 1.1 Dylid darllen y Cod Ymddygiad Myfyrwyr (y Cod) ar y cyd â'r Weithdrefn Ymddygiad Myfyrwyr a'r Weithdrefn Addaswydd i Ymarfer (y Gweithdrefnau).
- 1.2 Mae Prifysgol De Cymru wedi ymrwmo i ddarparu profiad o ansawdd da i fyfyrwyr, i gefnogi cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, a meithrin ymdeimlad cryf o gymuned ar gyfer ein myfyrwyr.
- 1.3 Mae'r Cod wedi'i seilio ar barch at gymuned y Brifysgol, y gymuned leol ehangach, at unigolion, eiddo a'r amgylchedd.
- 1.4 Bydd methiant i gydymffurfio â'r Cod hwn yn cael ei drin fel achos o gamymddwyn, ac ymdrinnir ag unrhyw honiadau o dan y Weithdrefn briodol.
- 1.5 Mae'r Cod hwn a'r Gweithdrefnau cysylltiedig yn berthnasol i'r canlynol:
  - Myfyrwyr sy'n astudio gyda Phrifysgol De Cymru.
  - Myfyrwyr sy'n astudio ar leoliadau gwaith neu sy'n ymgymryd â dysgu yn y gwaith.
  - Myfyrwyr y cymeradwywyd iddynt gael caniatâd i fod yn absennol.
  - Myfyrwyr sydd wedi eu cofrestru gyda phartneriaid cydweithredol, o ran y Weithdrefn Addaswydd i Ymarfer yn unig (gweler adran 1.6)
  - Prentisiaid.
(*D.S. Dylid ystyried bod unrhyw gyfeiriad at 'fyfyrwr'/'fyfyrwyr' yn golygu 'prentis'/'prentisiaid'.*)
- 1.6 Nid yw'r Cod hwn a'r Gweithdrefnau cysylltiedig (ac eithrio'r Weithdrefn Addaswydd i Ymarfer) yn berthnasol i'r canlynol:
  - myfyrwyr sydd wedi ymrestru gyda phartneriaid cydweithredol, lle bydd gweithdrefnau disgyblu partneriaid cydweithredol yn berthnasol; neu fyfyrwyr sydd hefyd yn aelodau o staff y Brifysgol, lle bydd y gweithdrefnau disgyblu staff yn berthnasol.
- 1.7 Ar gyfer y rheiny sydd wedi'u cofrestru ar raglenni astudio proffesiynol fel nyrsio a bydwreigiaeth, addysg, gwaith cymdeithasol, ac ati, sy'n gosod eu safonau proffesiynol neu'u rheoliadau addaswydd i ymarfer eu hunain, mae'r Cod hwn yn

ychwanegu at, ac nid yw'n disodli, y safonau, y rheoliadau neu'r gofynion ymddygiad proffesiynol hynny.

- 1.8 Mae gan y Brifysgol ddyletswydd o dan Ddeddf Gwrthderfysgaeth a Diogelwch 2015 i atal myfyrwyr rhag cael eu radicleiddio neu'u denu tuag at eithafiaeth ddi-drais, eithafiaeth dreisgar a/neu derfysgaeth, gan gynnwys radicleiddio neu ddenu pobl eraill at weithgareddau/ymddygiadau o'r fath, a cheisio sicrhau eu bod yn cael cyngor a chymorth priodol. Os oes gan aelod o staff neu fyfyrwr seiliau rhesymol dros bryderu bod myfyrwr yn cael ei radicleiddio neu'i ddenu at, neu'n denu myfyrwr eraill at, weithgareddau a all arwain at weithredoedd o eithafiaeth ddi-drais, eithafiaeth dreisgar a/neu derfysgaeth, dylai godi'r mater gyda'r Rheolwr Academaidd dynodedig (neu gyfwerth) yn y lle cyntaf. (Gweler Protocol Atal y Brifysgol).
- 1.9 Wrth gymhwyso'r Cod hwn, mae'r Brifysgol yn ceisio cydymffurfio â'r holl ddeddfwriaeth berthnasol sy'n hyrwyddo preifatrwydd, cyfle cyfartal a dim gwahaniaethu.

2. SAFONAU YMDDYGIAD MYFYRWYR

- 2.1 Rhaid i fyfyrwyr gadw at holl godau, rheoliadau a pholisïau'r Brifysgol sy'n rheoli trefniadaeth a rheolaeth effeithiol mewn meysydd gweithgarwch penodol o fewn y Brifysgol. Mae hyn yn cynnwys y rheiny sy'n cael eu cynnwys yn benodol fel rhan o raglen astudio (gan gynnwys unrhyw god ymddygiad proffesiynol sy'n cael ei ymgorffori yn hynny o beth). Ceir rheoliadau ar wahân hefyd, sef; y Siarter Myfyrwyr (sy'n nodi'r hyn y gall ein myfyrwyr ei ddisgwyl gan y Brifysgol a'r hyn mae'r Brifysgol yn ei ddisgwyl yn gyfnewid am hynny); a Rheolau Sefydlog Undeb y Myfyrwyr, sy'n cwmpasu defnydd myfyrwyr o gyfleusterau Undeb y Myfyrwyr ac ymddygiadau disgwyliedig wrth gymryd rhan yng ngweithgareddau Undeb y Myfyrwyr.
- 2.2 Disgwylir i bob myfyrwr fod yn ystyriol o anghenion cyd-fyfyrwyr, ymwelwyr a staff, ac integreiddio'n gadarnhaol â'r gymuned leol.
- 2.3 Disgwylir i fyfyrwyr fod yn ystyriol o bobl eraill, a chydabod sut gall eu hymddygiadau effeithio ar fyfyrwyr eraill, staff a'r gymuned ehangach.
- 2.4 Disgwylir i fyfyrwyr ddefnyddio pob math o gyfathrebu ysgrifenedig, digidol ac ar lafar (gan gynnwys cyfryngau cymdeithasol a safleoedd rhwydweithio) yn gyfrifol, gan barchu hawl pobl eraill i breifatrwydd bob amser.

3. EGWYDDORION CYFFREDINOL

- 3.1 Mae'r Cod yn berthnasol i'r holl fyfyrwyr yn eu perthynas â'r canlynol:

- y Brifysgol;
- cyd-fyfyrwyr;
- staff y Brifysgol;
- pobl sy'n ymweld â'r Brifysgol;
- y cyhoedd pan na fyddant yn y Brifysgol.

Mae'r Cod yn berthnasol yn ystod holl weithgareddau'r Brifysgol pan fyddant yn digwydd:

- ar safleoedd y Brifysgol;
- trwy ddulliau electronig, gan gynnwys cyfryngau cymdeithasol;

- yn ystod lleoliadau, teithiau maes neu weithgareddau clwb Undeb y Myfyrwyr;
  - oddi ar y safle rhwng aelodau'r Brifysgol.
- 3.2 Gall aelodau o'r Brifysgol, staff lleoliadau, cyflogwyr prentisiaeth neu'r cyhoedd godi pryderon.
- 3.3 Mae'r Cod a'r Gweithdrefnau wedi eu cynllunio i sicrhau bod y Brifysgol yn gweithredu'n deg ac yn gyson o ran yr holl fyfyrwyr.
- 3.4 Bydd y Brifysgol yn cynnal achosion disgyblu mewn modd cyfrinachol a sensitif.
- 3.5 Ni fydd y Brifysgol yn datgelu unrhyw wybodaeth i drydydd partïon ynghylch ymchwiliadau a chanlyniadau o achosion ymddygiad myfyrwyr, oni bai fod disgwyliadau cyfreithiol o dan reoliadau diogelu data'r DU yn berthnasol.
- 3.6 Bydd honiadau o gamymddwyn a gyflwynir yn ddiennw dim ond yn cael eu hystyried yn unol â disgresiwn y Brifysgol. Mae'r ffactorau y bydd y Brifysgol yn eu hystyried wrth arfer y disgresiwn hwn yn cynnwys:
- pa mor ddifrifol yw'r materion a godwyd;
  - hygyrdd y pryder; a
  - thebygolrwydd cadarnhau'r honiad o ffynonellau priodoladwy.

4. CAMYMDDWYN SYDD HEFYD YN DROSEDD

- 4.1 Bydd y Brifysgol yn cefnogi'n llawn neu'n ysgogi, os bydd angen, ymchwiliad gan yr heddlu i weithgarwch troseddol. Gallai ymddygiad troseddol neu droseddau disgyblu tra bydd rhywun yn fyfyrwr yn y Brifysgol hefyd arwain at gymryd camau o dan y Gweithdrefnau Ymddygiad Myfyrwyr neu Addasrwydd i Ymarfer, yn yr un modd ag y bydd ymddygiad amhroffesiynol, a allai hefyd fynd yn groes i ymddygiad proffesiynol fel y mae'n berthnasol i fyfyrwyr.
- 4.2 Mae gan y Brifysgol ddyletswydd gofal i'w staff a'i myfyrwyr, ac felly, rhaid ei hysbysu am unrhyw weithgarwch troseddol honedig gan ei myfyrwyr. Bydd methu hysbysu'r Brifysgol am drosedd, gan gynnwys rhybuddiad neu gerydd, cyn gynted ag y bo modd ar ôl i'r myfyrwr gael ei arestio, yn cael ei ystyried yn achos o gamymddwyn.

5. CAMAU RHAGOFALUS AT DDIBEN YMCHWILIAD

- 5.1 Pan fydd honiad yn ddigon difrifol, gall y Panel Asesu Risg, neu, o ganlyniad i natur frys neu sensitif y mater, Ysgrifennydd y Brifysgol (neu enwebai), gymeradwyo camau rhagofalus hyd nes bydd ymchwiliad/gwrandawriad wedi'i gynnal a chasgliad wedi'i lunio (gweler Gweithdrefnau'r Panel Asesu Risg am ragor o fanylion). Bydd camau rhagofalus yn rhesymol a chymesur.

6. ENGHREIFFTIAU O GAMYMDDWYN

- 6.1 Bydd gweithred yn cael ei hystyried yn achos o gamymddwyn, ac felly'n destun camau disgyblu:
- os yw gyfwerth ag, neu'n debygol o fod gyfwerth ag, ymyrryd yn amhriodol â gweithrediaeth a gweithgareddau priodol y Brifysgol, neu'r rheiny sy'n gweithio neu'n astudio yn y Brifysgol, neu
  - os yw'n niweidio, neu'n debygol o niweidio, enw da'r Brifysgol.

- 6.2 Mae enghreifftiau o ymddygiad annerbyniol, pa mor ddifrifol ydynt, cosbau mynegol a sut ymdrinnir â nhw, wedi eu cynnwys yn y Gweithdrefnau.
- 6.3 Mae'r canlynol yn rhoi rhestr **anghyflawn** o enghreifftiau o gamymddwyn posibl, y gall rhai ohonynt fod gyfwerth â throedd:

6.3.1 *Camymddwyn corfforol*

- Dyrnu;
- Cicio;
- Taro;
- Brathu;
- Tynnu gwallt;
- Gwthio/pwnio.

6.3.2 *Camymddwyn rhywiol*

- Ymgymryd â, neu geisio ymgymryd â chyfathrach rywiol neu weithred rywiol heb ganiatâd;
- Tynnu ffotograffau rhywiol o rywun arall heb ei ganiatâd/chaniatâd, er enghraifft tynnu llun i fyny sgerf;
- Rhannu deunyddiau rhywiol preifat o rywun arall heb ganiatâd;
- Cusanu a/neu gyffwrdd yn amhriodol heb ganiatâd;
- Dangos organau rhyw i rywun arall mewn modd amhriodol;
- Dilyn rhywun arall dro ar ôl tro heb reswm da;
- Gwneud sylwadau annymunol o natur rywiol.

6.3.3 *Ymddygiad ymosodol*

- Bygwth brifo rhywun arall;
- Ymgymryd ag unrhyw weithgarwch neu ymddygiad sy'n mynd yn groes i Gynllun Cydraddoldeb Strategol neu bolisiau Urddas wrth Astudio/Urddas yn y Gwaith y Brifysgol, gan gynnwys gweithredoedd o gasineb hiliol, eithafiaeth ddi-drais, eithafiaeth dreisgar a/neu derfysgaeth, gan gynnwys radicaleiddio neu ddenu pobl eraill i ymgymryd â gweithgareddau/ymddygiad o'r fath a sylwadau ymosodol yn ymwneud â rhyw, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd neu gred, hil, beichiogrwydd, priodas/partneriaeth sifil, ailbennu rhywedd, anabledd neu oedran¹ unigolyn;
- Gweithredu mewn modd bychanol a gelyniaethus;
- Honiadau maleisus neu drallodus yn erbyn aelodau eraill o gymuned y Brifysgol;
- Defnyddio iaith amhriodol;
- Cysylltu â rhywun arall dro ar ôl tro (dros y ffôn, trwy'r e-bost, trwy negeseuon testun neu ar safleoedd rhwydweithio cymdeithasol) yn erbyn dymuniadau'r person arall (gweler Polisi Cyfryngau Cymdeithasol y Brifysgol hefyd: <http://its.southwales.ac.uk/documents/download/6/>).

---

¹ Dylid nodi bod digwyddiadau sy'n ymddangos i'r dioddefwr neu unrhyw un arall eu bod yn seiliedig ar ragfarn tuag ato oherwydd ei hil, crefydd, cyfeiriadedd rhywiol, anabledd neu hunaniaeth drawsryweddol, yn cael eu hadnabod fel digwyddiadau casineb. Pan fydd digwyddiad casineb hefyd yn drosedd, caiff ei adnabod fel trosedd gasineb. Nid yw trosedd gasineb yn drosedd benodol ynddi'i hun; yn hytrach, mae'n dynodi trosedd fel ymosod, aflonyddu, troseddau rhywiol, difrod a llythyrau cas, y canfyddir ei fod wedi cael ei gymell gan elyniaeth neu ragfarn ar sail hil, crefydd, cyfeiriadedd rhywiol, anabledd neu hunaniaeth drawsryweddol.

6.3.4 Difrod i eiddo

- Achos i difrod i eiddo'r Brifysgol, neu eiddo myfyrwyr eraill, staff neu ymwelwyr.

6.3.5 Cymryd neu ddefnyddio eiddo heb awdurdod

- Mynediad anawdurdodedig i adeiladau'r Brifysgol, neu'u defnyddio heb awdurdod;
- Camddefnyddio eiddo'r Brifysgol (er enghraifft cyfrifiaduron ac offer labordy) neu fethu cydymffurfio â rheoliadau TG;
- Prynu neu archebu nwyddau ar ran y Brifysgol heb awdurdodiad priodol.

6.3.6 Achos i pryder ynghylch iechyd neu ddiogelwch

- Gweithred/anweithred a achosodd, neu a allai fod wedi achosi, difrod ar safle'r Brifysgol neu yn ystod gweithgareddau'r Brifysgol (er enghraifft analluogi offer diffodd tân neu gyflenwi cyffuriau a reolir/cael cyffuriau a reolir yn eich meddiant) ac yn cynnwys ymyrryd ag unrhyw beth a ddarperir er budd iechyd a Diogelwch yn y Gwaith, yn unol â'r manylion yn y [ddogfen Polisi Iechyd a Diogelwch](#);
- Gweithred/anweithred a achosodd, neu a allai fod wedi achosi, pryder iechyd a diogelwch ar safle'r Brifysgol neu yn ystod gweithgareddau'r Brifysgol (er enghraifft, ysmegu sigarêts mewn ardaloedd heb eu dynodi);
- Cario arfau posibl, er enghraifft cyllyll, tra byddant ar gampws y Brifysgol.

6.3.7 Rhwystr gweithredol

- Gweithredoedd/anweithredoedd/datganiadau wedi eu bwriadu i dwyllo'r Brifysgol²;
- Tarfu ar weithgareddau'r Brifysgol (yn cynnwys gweithgareddau academiaidd, gweinyddol, chwaraeon a chymdeithasol) ar safle'r Brifysgol neu yn rhywle arall;
- Tarfu ar weithrediadau, dyletswyddau neu weithgareddau unrhyw un o fyfyrwyr neu weithwyr y Brifysgol, neu unrhyw un sydd ag awdurdod i ymweld â'r Brifysgol;
- Llwrwobrwyo, neu geisio llwrwobrwyo, aelod o staff y Brifysgol;
- Ymyrryd yn amhriodol â gweithgareddau'r Brifysgol (yn cynnwys gweithgareddau academiaidd, gweinyddol, chwaraeon a chymdeithasol) ar safle'r Brifysgol neu yn rhywle arall;
- Ymyrryd yn amhriodol â gweithrediadau, dyletswyddau neu weithgareddau unrhyw un o fyfyrwyr neu weithwyr y Brifysgol neu unrhyw un sydd ag awdurdod i ymweld â'r Brifysgol;
- Peidio â chydymffurfio â chais rhesymol unigolyn ag awdurdod;
- Peidio â rhoi eu henw a'u cyfeiriad i swyddog neu weithiwr yn y Brifysgol pan fydd swyddog neu weithiwr o'r fath yn gofyn yn rhesymol iddynt wneud hynny wrth gyflawni eu dyletswyddau.

6.3.8 Niwed i enw da

- Ymddygiad sydd wedi achosi, neu a allai fod wedi achosi, niwed i enw da'r Brifysgol.

---

² Pan gaiff trosedd ei chyflawni gan rywun er mwyn iddo gael ei dderbyn i'r Brifysgol, e.e. ffugio cymwysterau, lle na dyfarnwyd unrhyw greddyd, bydd hyn yn cael ei ystyried trwy'r gweithdrefnau derbyn. Pan enillwyd credyd, ymdrinnir â'r mater trwy'r Weithdrefn Ymddygiad Myfyrwyr.

6.3.9 Materion sy'n benodol i'r wlad astudio

- Mae hyn yn cynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i, fethu cydymffurfio â chyfreithiau'r wlad astudio a methu cydymffurfio â pholisïau neu reoliadau, gan gynnwys rheolau fel y gallant gael eu gosod gan reolwyr mewn perthynas â chyfleusterau a rennir neu gyfleusterau'r campws.

7. COSBAU

- 7.1 Rhaid i fyfyrwyr gydymffurfio ag unrhyw gosb a osodwyd gan y Brifysgol o ran unrhyw gamymddwyn blaenorol. Os na fyddant yn gwneud hynny, gellir rhoi cosb fwy difrifol.
- 7.2 Gall achosion niferus neu fynych o gamymddwyn fod yn fwy difrifol nag un weithred o gamymddwyn, a gellir ystyried canfyddiadau blaenorol wrth benderfynu ar gosbau.

8. YMCHWILIO I ACHOS HONEDIG O GAMYMDDWYN GAN FYFYRIWR

- 8.1 Mae achosion o gamymddwyn honedig gan fyfyrwr yn amrywio o ran eu natur a'u cymhlethdod, ond pan dybir ei bod yn briodol, ymdrinnir â nhw o dan un neu fwy o'r canlynol:
- Gweithdrefn Ymddygiad Myfyrwyr:
<https://registry.southwales.ac.uk/student-regulations/student-conduct/>
  - Gweithdrefn Addasrwydd i Ymarfer:
<https://registry.southwales.ac.uk/student-regulations/fitness-practice/>
  - Rheoliadau ar gyfer Camymddwyn yn Neuaddau Preswyl y Brifysgol:
  - <https://www.southwales.ac.uk/student-life/accommodation/halls-residence-regs/>
  - Rheoliadau Addasrwydd i Ymarfer:
<https://registry.southwales.ac.uk/student-regulations/fitness-study/>
  - Protocol Atal y Brifysgol:
<https://thehub.southwales.ac.uk/Interact/Pages/Content/Document.aspx?id=4755>
- 8.2 Caiff myfyrwyr sy'n gwneud honiad am gamymddwyn neu sy'n destun ymchwiliad am achos honedig o gamymddwyn, eu cynghori'n gryf i geisio cyngor a chymorth gan y canlynol:
- Undeb y Myfyrwyr:
<https://www.uswsu.com/>
  - Gwasanaethau Lles y Brifysgol
<http://thewellbeingservice.southwales.ac.uk/>
  - Caplaniaeth
<http://chaplancy.southwales.ac.uk/>